

[Else-Merete Ross.]

der har tjent det samme formål. Forslagene vender for meget op og ned på min traditionelle sociale tankegang. Men jeg mener alligevel, at vi i udvalget bør drøfte, om disse forslag kan kombineres med andre forslag, så noget i tankegangen måske kunne realiseres.

I stor udstrækning har ministeren udformet sit lovforslag efter de forslag, som kapacitetsudvalget har fremsat. Kapacitetsudvalget mener ikke, at de i foråret indførte grænser for areal og håndværkerudgifter som retningslinjer for frigivelse af boligbyggeriet vil fremme bestræbelserne for større effektivitet og arbejdskraftbesparelse og derved bidrage til en forøgelse af det samlede byggeri. Meget diplomatisk siges det, at udvalget ikke skal tage stilling til, om begrænsningerne medfører farer for forringelse af boligstandarden. Udvalget er derimod sikker på, at en væsentlig forøgelse af boligbyggeriet kan opnås, når man ved passende foranstaltninger sikrer, at tilvæksten i boligbyggeriet hovedsagelig omfatter rationelt tilrettelagt byggeri med anvendelse af mindst mulig arbejdskraft.

Jeg må her have lov at henvise til, hvad jeg sagde i 1963 ved første behandling af det forrige boliglovsforslag — det er Folketingstidende 1963-64 sp. 1161 — nemlig at hvis formålet er et stort byggeri, kunne man så ikke give fortrinsret til alt byggeri, der kun kræver et minimum af arbejdskraft? Man kunne fastholde større selvfinansiering, men frigive areal og byggepris og lade opførelsestiden være det afgørende kriterium. Det er noget i den retning, som kapacitetsudvalget og også dette lovforslag går ind for.

Da nogle synes at mene, at rent montagebyggeri skulle være den eneste saliggørende måde til at få gennemført mest muligt byggeri, finder jeg det tilfredsstillende, at ministeren fremhæver i § 20, at der ikke stilles krav om bestemte materialer, når byggeriet i øvrigt er lagt til rette med henblik på anvendelse af præfabrikerede dele i størst mulig udstrækning, og når byggeriet som helhed er rationelt tilrettelagt. Det vil sige, at anvendelse af murværk også vil kunne finde sted i det langtidsplanlagte industrialiserede byggeri.

I mit parti er vi indforstået med, at lang-

tidsplanlægning er en forudsætning for, at rationaliseringens fordele fuldt ud kan udnyttes, og for, at der kan skabes grundlag for etablering af et effektivt produktionsapparat. Vi mener derfor, det er en god foranstaltning at udvide planlægningperioderne både for det statsstøttede og det private, langtidsplanlagte industrialiserede byggeri, og det er vel et spørgsmål, om man ikke kunne gøre planlægningsperioderne endnu længere.

Angående byggeriets finansiering sagde vor ordfører, det ærede medlem hr. Baunsgaard, under åbningsdebatten, at vi ikke finder det urimeligt at stille krav om større egenkapital ved byggeri eller overtagelse af lejlighed; tværtimod bør vi nok gøre os klart, at uden en sådan ændring vil det ikke være muligt at opnå lavere obligationsrente. Dermed være ikke sagt, at vi ikke i udvalget ønsker en nærmere drøftelse af de foreslåede lånegrænser for de enkelte kategorier af byggeri. Det har længe været et ønske i mit parti, at det offentliges støtte til byggeri blev ydet på lige vilkår til private bygherrer og til boligforeninger, så der skabes en sund kappestrid mellem de to slags bygherrer om at bygge bedst og billigt.

Vi er overordentlig tilfredse med, at lånegrænserne for byggeri til sociale og kulturelle institutioner, der opføres med støtte efter lov om boligbyggeri, ikke nedsættes. Ligeledes er vi meget tilfredse med ministerens meddelelse om, at kollegiebyggeri ikke længere vil være underkastet byggeregulering, men alene vil være afhængigt af de i kollegieloven fastsatte økonomiske rammer.

Under forårets forhandlinger nåede vi ikke at få nogen klar fornemmelse af pengeinstitutternes syn på mulighederne for opsparingsordninger til boligformål, på fordele eller ulemper ved kontinuerlig opsparing og på værdien af en eventuel præmiering. Udvalget angående opsparing til boligformål synes at være skeptisk over for præmiering og synes at tillægge det større vægt, at man gennem oplysningsarbejde fremhæver betydningen af at spare op i tide, og at man klarlægger de fordele, som de allerede eksisterende ordninger indebærer. Udvalget har ikke betragtet fortrinsret til en bolig som tilstrækkeligt incitament til boligopsparing, men fundet en klar boligret nødvendig. Da det nok har